

Innst. O. nr. 21

(2003-2004)

Innstilling til Odelstinget fra energi- og miljøkomiteen

Ot.prp. nr. 8 (2003-2004)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om lov om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Olje- og energidepartementet fremmer i proposisjonen forslag til endringer i energiloven § 5A-2 om rasjonering.

Bakgrunnen for forslaget er bl.a. at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i 2002 fastsatte forskrift om beredskap i kraftforsyningen med ikrafttredelse 1. januar 2003. Det ble reist spørsmål om å få klargjort lovhjemmelen for å delegere vedtaksmyndighet til Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon (KBO) for tiltak i forbindelse med rasjonering etter energiloven § 5A-2. KBO omfatter alle de enheter som forestår produksjon med tilhørende vassdragsregulering, overføring og distribusjon av elektrisk energi og fjernvarme etter energiloven (200 selskaper).

Begrunnelsen for forslaget er behovet for en klargjøring av hjemmelen til å kunne delegere myndighet utover de ordinære rammene i forbindelse med gjennomføring av rasjonering. Det foreslås videre å innføre særskilt hjemmel for at rasjoneringsmyndigheten kan delegere myndighet til KBO.

Departementet viser til at KBO reguleres gjennom energiloven § 6-1 første ledd. Her fastslås det at kraftforsyningen skal underlegges KBO under beredskap og i krig, og at de enheter som står for kraftforsyningen i fred inngår i organisasjonen. I slike situasjoner skal departementet samordne beredskapsplan-

leggingen og lede kraftforsyningen. Departementets myndighet er delegert til NVE.

Det foreslås i proposisjonen også å innta en bestemmelse i § 5A-2 om unntak fra forvaltningslovens klageregler for enkeltvedtak som treffes av rasjoneringsmyndigheten eller KBO i forbindelse med gjennomføring av rasjonering. I tillegg foreslås et unntak fra forvaltningsloven kapittel II om habilitet. Klageadgang på slike vedtak vil etter departementets vurdering motvirke en effektiv og rasjonell gjennomføring av rasjonering. En direkte anvendelse av habilitetsreglene i forvaltningsloven vil etter departementets vurdering kunne vanskeliggjøre bruk av KBO som krisehåndteringsapparat i slike situasjoner.

Videre foreslår departementet i proposisjonen å innføre nye §§ 7-7 og 7-8 i energiloven om overtredelsesgebyr og ileggelse av overtredelsesgebyr overfor foretak knyttet til overtredelse av energiloven § 5A-2 om rasjonering, samt bestemmelser og pålegg gitt i medhold av denne lovbestemmelsen. Bakgrunnen for dette forslaget er behovet for mer effektive og hensiktsmessige sanksjoner i forbindelse med gjennomføring av rasjonering.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Rolf Terje Klunghland og Synnøve Konglevoll, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Siri A. Melling og Leif Frode Onarheim, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og Ingvild Vaggen Malvik, fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljones og lederen Bror Yngve Rahm, og fra Senterpartiet, Inger S. Enger, viser til at lovendringsforslaget be-

grunnes med behovet for en klargjøring av hjemmelen til å delegere myndighet utover de ordinære rammene i forbindelse med gjennomføring av rasjoneringsring. Det foreslås i proposisjonen at man i tillegg innfører særskilt hjemmel for at rasjoneringsmyndigheten kan delegere myndighet til Kraftforsyningsens beredskapsorganisasjon (KBO).

Komiteen er kjent med at departementet har sendt lovendringsforslaget ut på høring den 10. juli 2003 til en rekke instanser, og komiteen er gjort kjent med høringsinstansenes syn på forslaget.

Komiteen viser til at den situasjonen vi hadde sist vinter viste at også det norske forsyningssystemet er sårbart, og at man derfor må ta visse forholdsregler.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringen tar sikte på å fremme en melding om forsyningssikkerheten for strøm i løpet av høstsesjonen. Flertallet vil komme tilbake til spørsmålet knyttet til kraftforsyningssystemet under behandlingen av denne meldingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet vil påpeke det paradoksale med at man i energistormakten Norge stadig har en forverring i forsyningssituasjonen for strøm, og at gapet mellom tilbud og etterspørsel øker for hvert år. Denne utviklingen vil, dersom man ikke får orden på kraftbalansen, øke faren for utkobling og rasjonerings betraktelig i tiden fremover. Sist vinter medførte to måneders nedbørssvikt til at systemet var nær ved å bryte sammen.

Disse medlemmer mener at en betydelig økning i kraftproduksjonen er det viktigste grep for å få orden på forsyningssikkerheten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til at advarsler gjennom flere år fra blant andre NVE og Statnett om manglende kraftbalanse og de alvorlige konsekvensene som følge av dette, dessverre er ignorert av både av denne og tidligere regjeringer og stortingsflertall.

Disse medlemmer viser videre til at ytterligere vannkraftutbygging der dette ikke har alvorlige konsekvenser for naturen, opprusting og utvidelser av vannkraftanlegg, satsing på mikro-, mini- og småkraftverk i tillegg til kraftproduksjon basert på naturgass, er de beste måter å få på plass produksjonsøkning av betydning. I tillegg kreves det økt fokus på overføringskapasiteten til våre naboland.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative

energipolitikk som bl.a. fremkommer i budsjettforslaget for 2004.

Disse medlemmer viser også til Sosialistisk Venstrepartis invitasjon til energiforlik med regjeringen for bl.a. å bedre forsyningssikkerheten, og der ved unngå rasjonerings situasjoner - som bl.a. omhandles i dette lovframlegget.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)

I

I lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) gjøres følgende endringer:

§ 5A-2 nytt tredje ledd skal lyde:

Rasjoneringsmyndigheten kan delegere myndighet til å treffe vedtak i forbindelse med gjennomføring av rasjonerings til Kraftforsyningsens beredskapsorganisasjon (KBO). Kapittel VI om klage og omgjøring i lov 10. februar 1967 om behandlingssaker (forvaltningsloven) gjelder ikke for enkeltvedtak som er truffet av rasjoneringsmyndigheten eller KBO i forbindelse med gjennomføring av rasjonerings. For saker som behandles av KBO gjelder heller ikke forvaltningsloven kapittel II om ugildhet. Saker skal likevel forberedes og avgjøres etter en forsvarlig, saklig og nøytral saksbehandling.

Gjeldende § 5A-2 tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

Ny § 7-7 skal lyde:

§ 7-7. (Overtredelsesgebyr)

Departementet kan ilegge den som uaktsomt eller forsettlig overtrer § 5A-2 i denne lov, overtredelsesgebyr. Det samme gjelder ved slik overtredelse av bestemmelser eller pålegg gitt i medhold av § 5A-2 der adgang til å ilegge overtredelsesgebyr er særskilt bestemt.

Ilagt gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg. Krav på gebyr innkreves av Statens innkrevingsentral. Innkrevingsentralen kan inndrive kravet ved trekk i lønn og andre lignende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2-7. Innkrevingsentralen kan også inn-

drive kravet ved å stifte utleggspant for kravet dersom panteretten kan gis rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til tredjeperson, jf. panteloven kapittel 5, og utleggsforretningen kan holdes på Innkrevingsentralens kontor etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-9 første ledd.

Ny § 7-8 skal lyde:

§ 7-8. (Foretak)

Når en overtredelse som kan medføre overtredelsesgebyr etter § 7-7 er begått av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan overtredelsesgebyr ilegges foretaket. Dette gjelder selv om overtredelsesgebyr ikke kan ilegges noen enkeltperson. Med foretak menes her selskap, enkeltpersonforetak, stiftelse, forening eller annen sammenslutning, bo eller offentlig virksomhet.

Ved avgjørelsen av om et foretak skal ilegges overtredelsesgebyr og ved utmåling av sanksjonen skal det særlig legges vekt på

- a) overtredelsens grovhet,
- b) om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne forebygget overtredelsen,
- c) om overtredelsen er begått for å fremme foretakets interesser,
- d) om foretaket har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen,
- e) om det foreligger gjentakelse,
- f) foretakets økonomiske evne.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 19. november 2003

Bror Yngve Rahm

leder

Øyvind Vaksdal

ordfører